

Franciszek J. Lachowicz, Dobrochna Jankowska

Łupawa, pow. Słupsk. Stanowisko 8

Informator Archeologiczny : badania 5, 318-319

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Osada wczesnośredniowieczna /stan. 9/.

W 1960 r. rów kontrolny ujawnił obecność obiektów osady wczesnośredniowiecznej /stan. 9/ w sąsiedztwie osady późnorzymskiej. W roku 1970 na południowo-wschodnim skraju osady starszej odkryte 2 dalsze obiekty wczesnośredniowieczne. Były to półziemianki o przysieniach w kształcie wrzecionowatym, długości 8 m i szerokości 2 m oraz głębokości 80-100 cm, z paleniskiem usytuowanym przy dłuższym boku. Najprawdopodobniej zarys ich był determinowany kształtem łodzi sitytej jako dach. W każdej z nich znajdowała się ceramika, a w jednej z nich ciekawie dirhemu arabskiego. Osada została zbadana jedynie fragmentarycznie, a chronologię jej wstępnie można ustalić na VIII-X w.

Cmentarzysko wczesnośredniowieczne /stan. 13/.

Przy weryfikacji zasięgu nekropoli i osady na stan. 2, odkryto cmentarzysko wczesnośredniowieczne. Jest ono usytuowane na południowo-wschodnim stoku "góry płaskowej" /stan. 2/, tuż nad wznoszącym się bagnistym pasmem, po przeciwnej stronie którego usytuowana jest osada z XI-XIII w. z wsią Lubieszewo.

Na przestrzeni ok. 200 m² odkryte 9 grobów ze szkieletami pochowanymi na wznak i usytuowanymi dowolnie względem stron świata. W grobach kobiecych znalezione kabłączki skroniowe /gr. Nr 4 i 5/, w grobie męskim - nóż z pochwą skórszaną bogato ozdobną brązami i krzewiwe. W grobie Nr 1 był srebrny denar Bogusława Maciborkyca z ok. 1190 r. /określenie mgr J. Pinińskiego z MPZ Szczecin/. Odkryte pochówki pochodzą z XI i XIII w., względnie XII/XIII w. i najprawdopodobniej są współczesne z osadą z XI-XIII w., która w 1280 r. znana była pod nazwą wsi Lubesevo.

Badania w Lubieszewie trwały od 1964 do 1970 r. i ujawniły ślady osadnictwa z mezolitu /stan. 2/, neolitu /stan. 2/, młodziej epoki brązu /stan. 11/, okresu przedrzymskiego i rzymskiego /stan. 1, 2, 3/ oraz z wczesnego średniowiecza /stan. 4, 8, 9, 12, 13/. Systematycznie wykopaliska przeprowadzone na stan. 1, 2, 9, 12 i 13, przy czym stan. 1 i 2 zbadane całkowicie.

Pełna publikacja wyników nastąpi po zakończeniu badań specjalistycznych, w tym również palynologicznych.

LUPANA, pow. Słupsk
Stanowisko 8

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Koszalinie

Badania prowadzili mgr Franciszek J. Lachowicz i mgr Dobrochna Jankowska. Finansował WKZ w Koszalinie. Drugi sezon badań. Stano-

wiska wielokulturowe: osada kultury Łużyckiej i pomorskiej /?/, omentarysne ciałopalne kultury wschodniopomorskiej, ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego. Chronologia: V okres epoki brązu, okres halstaacki, okres wczesnośredniowieczny.

Przeprowadzone prace eksploracyjne na obszarze 9,5 ara. Głębokość wykopów wahała się od 120 do 390 cm pod powierzchnią ziemi. Odkryte i przebadane ogółem 25 jam, 10 palenisk i 1 skupisko ceramiki. Prace ziemne koncentrowały się podobnie jak w 1969 roku wzdłuż skłapy wybierzyska Świru.

Wydzielono 5 podstawowych warstw kulturowych. Najstarszy poziom osadniczy reprezentowała warstwa V - licząc od góry, leżąca bezpośrednio na całym Świru. Z warstwy tej uzyskano niewielką ilość rzeźbionego materiału archeologicznego oraz dwie jamy i jedno palenisko. Niestety materiał z uwagi na bardzo słabą czytelność /o wybitnie małe charakterystyczne cechy szeregów/ nie daje wystarczających podstaw do datowania. Wydaje się, że warstwa ta wiąże się z osadnictwem kultury Łużyckiej młodszej epoki brązu. Najbardziej obfitująca w materiał archeologiczny była warstwa IV. Odkryte w niej 6 palenisk, 23 jamy i pokaźną ilość złamków ceramiki luźno występującej. Materiał archeologiczny pochodzący zarówno z warstwy IV, jak i odkrytych w niej obiektów przynależą w znacznej większości do kultury wschodniopomorskiej.

Warstwy III i II charakteryzujące się nieznaczną ilością dostarczyły nikomej ilości luźnego materiału archeologicznego o dość zróżnicowanej przynależności kulturowej i chronologicznej. Pochodzą stąd złamki ceramiki wschodniopomorskiej, wczesnośredniowiecznej /X-XIII w./ i średniowiecznej. Warstwę I stanowiła współczesna próchnica orn.

Wśród uzyskanych w Łupawie obiektów nieruchomych na uwagę zasługuje odkrycie obiektów typu półziemiankowego zawierających szczątki palenisk, a także jamy będącej zapewne pozostałością budowli typu szalowanego oraz zespołu palenisk /4 obiekty/, które jak można wnioskować z rozmieszczenia w pobliżu dołków słupowych, musiały znajdować się pod dachem wspartym na słupach drewnianych.

W oparciu o uzyskane materiały archeologiczne, można było wyróżnić na stanowisku 8 w Łupawie kilka odrębnych faz osadniczych wiążących się z osadą ludności kultury Łużyckiej z V okresu epoki brązu, omentaryskiem ciałopalnym i osadą ludności kultury wschodniopomorskiej z okresu halstaackiego oraz krótkotrwałym osadnictwem wczesnośredniowiecznym.